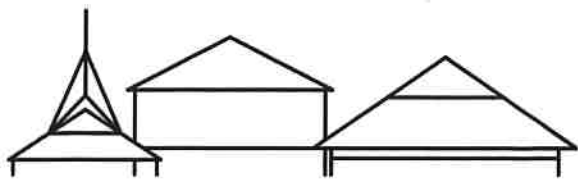

11-4/2026.

BALASSI BÁLINT KÖNYVTÁR
SALGÓTARJÁN

Balassi Bálint Könyvtár Gyűjtőköri szabályzat

Salgótarján
2026

Tartalom

I. A GYŰJTEMÉNY	3
1. A könyvtár gyűjteménye	3
2. A könyvtár adatbázisai	3
II. A GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT CÉLJA, FELADATA	3
III. GYŰJTŐKÖRI / ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁSI SZEMPONTOK	3
1. Általános elvek és elvárások	3
2. Alapfogalmak és értelmezésük	4
3. Gyűjteményünk dokumentumtípusok és információhordozók szerint	9
4. Gyűjteményünk tartalmi megjelenés szerint	10
5. Az állománygyarapítás forrásai	11
6. Állományapasztás szempontjai	12
1. sz. melléklet	14
2. sz. melléklet	18
3. sz. melléklet	24
4. sz. melléklet	27
5. sz. melléklet	28

I. A GYŰJTEMÉNY

1. A könyvtár gyűjteménye

- tartalmilag lefedi az emberi kultúra nemzeti és egyetemes területeit
- formailag valamennyi – a modern könyvtári szolgáltatásra alkalmas – dokumentumtípust tartalmazza
- az integrált könyvtári katalógusban sokoldalúan feltárt

2. A könyvtár adatbázisai

Könyvtári katalógus: <https://corvina.bbmk.hu/WebPac.bbmkdb/CorvinaWeb>

Helyismereti katalógus: <https://corvina.bbmk.hu/WebPac.bbmklo/CorvinaWeb>

Mikszáth különgyűjtemény: <https://corvina.bbmk.hu/WebPac.prazdb/CorvinaWeb>

Ellátott településeink különkatalógusa:

<https://corvina.bbmk.hu/WebPac.bbtldb/CorvinaWeb>

Valamennyi felsorolt katalógus felhasználóbarát módon elérhető könyvtárunk honlapjáról: <https://www.bbmk.hu>

II. A GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT CÉLJA, FELADATA

Jelen dokumentum célja, hogy rögzítse a Balassi Bálint Könyvtár gyűjteményalakítási alapelveit és arányait az intézményre vonatkozó jogszabályok és az intézményi sajátosságok figyelembevételével. További cél, hogy hozzájáruljon az intézmény minőségi működéséhez, egységesítse a Könyvtár egyes részlegeinek gyűjteményszervező munkáját, és hozzájáruljon a rendelkezésre álló beszerzési keret optimális felhasználásához.

III. GYŰJTŐKÖRI / ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁSI SZEMPONTOK

1. Általános elvek és elvárások

A gyarapítás során figyelembe vesszük az országos könyvtári rendszerben betöltött szerepünket, a vármegyei hatókörű városi könyvtári funkciót. Gyűjteményünket ennek és a használói igényeknek megfelelően alakítjuk.

Célunk a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (a továbbiakban: KSZR) hatékony és jogszabályi kereteknek megfelelő működtetése Nógrád vármegyében.

A Gyűjtőköri szabályzat elvi alapjait a könyvtár tevékenységére és feladatkörére vonatkozó, alapidokumentumokban (Alapító okirat, Szervezeti és Működési

Szabályzat, Stratégiai terv, éves költségvetések dokumentum beszerzésre vonatkozó részei) megfogalmazott alapvetések és jogszabályi keretek biztosítják.

A gyűjtőkör meghatározása során figyelembe vettük a társadalmi környezetet és annak összetételét.

A könyvtár a gyűjteményét az egyetemes, a nemzeti és nemzetiségi kultúra, valamint a tudományos kutatás szempontjából jelentős dokumentumokkal folyamatosan fejleszti, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja.

A gyűjtőköri szabályzat kidolgozása során a könyvtár figyelembe veszi a nyilvános könyvtári ellátásról szóló 1997. évi CXL. törvény, valamint a 3/1975. évi KM-PM együttes rendelet vonatkozó rendelkezéseit, a meghatározó nemzetközi ajánlásokat, az UNESCO kapcsolódó nyilatkozatait, elvárásait, az IFLA közkönyvtári szolgálatról szóló irányelveit és a mindenkor támogatási, költségvetési előírásokat.

Természetesen egyetlen könyvtár sem tudja teljességgel gyűjteni a megjelenő dokumentumokat még a főgyűjtőkörbe tartozó dokumentumok esetében sem. Mindig fogalmazódnak meg olyan témák és olvasói kérések, amelyeket saját gyűjteményünkben nem tudunk maradéktalanul kielégíteni. Ilyenkor élünk az ODR kínálta lehetőségekkel.

2. Alapfogalmak és értelmezésük

2.1. Gyűjtőkör

Az a tartalmi és formai meghatározás, amely alapján döntünk egy dokumentum beszerzéséről, a szükséges példányszámáról, a könyvtáron belüli elhelyezéséről, illetve apasztásáról.

A gyűjtőkört leginkább a könyvtár feladata, célja és társadalmi környezete határozza meg. Figyelembe kell vennünk, hogy ezek a tényezők folyamatosan változnak, ezáltal hatással vannak a könyvtár gyűjteményére is.

2.1.1. Főgyűjtőkör

A könyvtár által vállalt feladatok ellátásához elengedhetetlenül szükséges dokumentumok gyűjtési szempontjait jelenti. Az ide tartozó dokumentumokat a könyvtár szükségszerű teljességgel gyűjti. (A teljesség az ismeretek, a tudományág szintjén értelmezhető, a dokumentumok szintjén nem létezik.)

Általános művek

- általános lexikonok, enciklopédiák
- a könyvtárüggyel kapcsolatos kiadványok
- Magyarország területén megjelent dokumentumok bibliográfiája
- időszaki kiadványok részdokumentumai a kiemelt szakterületekhez kapcsolódva
- Nógrád vármegye sajtója, évkönyvek, eseménynaptárak, programok, rendezvények kiemelten Nógrád vármegyére vonatkozóan
- hungarikumokat bemutató kiadványok kiemelten Nógrád vármegyére vonatkozóan

Filozófia, pszichológia

- filozófiai, pszichológiai, logikai, etikai, esztétikai alapismeretek

Vallás

- általában a vallás, az egyház
- világvallások
- Nógrád vármegye vallási és egyházi élete, személyiségei, története
- vallástörténet

Társadalomtudomány

- kiemelt terület a pedagógia, a szociológia
- tanulásmódszertan, kutatómódszertan
- pályaválasztás, továbbtanulás, felnőttképzés
- kommunikáció
- kül- és belpolitikai alpművek
- hadtudomány
- általános jogi dokumentumok
- társadalomismeret
- hatályos jogszabályok
- az Európai Unió információi
- romológia
- szlovák és német nemzetiségek Nógrád vármegyében
- turizmus, idegenforgalom, protokoll
- a könyvtárosok munkáját, könyvtári foglalkozásokat segítő pedagógiai és módszertani kiadványok válogatva

- Nógrád vármegyére vonatkozó statisztikák, országos általános statisztikák
- néprajz

Matematika, természettudományok

- matematikai, fizikai, kémiai, biológiai alapismeretek
- környezetvédelem, nemzeti parkok dokumentumai kiemelten Nógrád vármegyére vonatkozóan

Alkalmazott tudományok

- vezetéstudomány, szervezés és módszerei
- marketing
- médiaismeret
- szociális kérdések
- reklám
- informatika, számítástechnika
- egészséges életmód, káros szenvedélyek, mentálhigiéné, közegészségügy, természetgyógyászat, betegségek leírásai, útmutatói, orvosi szakkönyvek, egészségügyi képzések tankönyvei, jegyzetei
- élettannal, gyógyászattal kapcsolatos adattárak

Művészet, szórakozás, sport

- építészet, szobrászat és rokon művészetek, rajz, iparművészet, fotó és rokonművészetek alapismeretei
- zene, színház, film elmélete és története
- a komolyzene, népzene, könnyűzene alapművei
- kiemelten Nógrád vármegye művészete és sportélete
- magyar néptánc

Nyelv- és irodalomtudomány

- nyelvtudomány általában, kiemelt terület a magyar nyelv
- a világnyelvek (pl. angol, német, francia, orosz, spanyol nyelv) szótárai, nyelvkönyvei, tanulási szinteknek megfelelően, a nyelvtanulást segítő egyéb kiadványok (feladatgyűjtemények, nyelvtani összefoglalók, társalgási zsebkönyvek, könnyített olvasmányok)
- szlovák és cigány nyelvű, illetve ezen nyelvek tanulását segítő szakirodalmi művek

- a magyar irodalomról szóló tudományos, történeti, kritikai és esztétikai vonatkozású műve, életrajzok, irodalmi elemzések

Szépirodalom

- klasszikus magyar és világirodalmi gyermek- és ifjúsági irodalom
- felnőtt szépirodalmi alkotások a magyar és a világirodalomból, kiemelten a Nógrád vármegyéhez kötődő szerzők szépirodalmi művei
- klasszikus szépirodalmi művek világnyelveken
- szlovák és cigány nyelvű szépirodalmi művek
- szlovákiai (a történelmi Nógrád vármegye területén élő) magyar szerzők szépirodalmi művei

Földrajz, életrajz, történelem

- a szakterületek alapismereteit összefoglaló kiadványok
- a világ földrajza, történelme, kiemelten Európa
- szűkebb és tágabb környezetünk, a lakóhely, a vármegye gazdasági, művelődési és történeti viszonyainak megismerését szolgáló dokumentumok
- a történelmi Nógrád vármegye földrajza és történelme
- Magyarország földrajza és történelme összefoglaló szinten
- a földrajz és történelem segédtudományainak alapművei
- a régészet, a művelődéstörténet, a világtörténet alapművei
- tudományos életrajzok, kiemelten Nógrád vármegye vonatkozásában
- biográfia és rokon tudományai

2.1.2. Mellékgyűjtőkör

A főgyűjtőkörhöz kapcsolódó, annak információit a határterületekkel kiegészítő dokumentumokat öleli fel. A mellékgyűjtőkörbe tartozó dokumentumokat erős válogatással gyűjtjük.

Általános művek

- világnyelveken megjelent általános lexikonok, enciklopédiák
- Nógrád vármegyén kívüli könyvtárak kiadványai
- sajtótörténet
- szabványosítás
- évkönyvek, eseménynaptárak, programok, rendezvények Magyarországra vonatkozóan

- írástörténet

Filozófia, pszichológia

- okkult jelenségek, tudományok
- lélektani ismeretterjesztő irodalom

Vallás

- egyéb vallások, szekták, gyülekezetek, egyházi szervezetek adatai
- imakönyvek
- vallások szent könyvei

Társadalomtudomány

- szociográfia
- népességstatisztika, demográfia
- politikusok élete, munkássága, politikai pártokat, mozgalmakat, azok céljait bemutató művek
- jogszabályok magyarázatai
- pénzügy, vámügy, kereskedelem

Matematika és természetismeret

- természetvédelem, növény- és állatvilág védelme
- matematika, fizika, kémia, biológia részterületei
- „népszerű” csillagászati ismeretterjesztő irodalom
- földtudomány,
- növénytan, állattan, őslénytan

Alkalmazott tudományok

- technikai alapismereteket feldolgozó művek, technikatörténet, energiagazdálkodás, a technika főbb területei
- elektrotechnika, elektronika, járműtechnika
- növénytermesztés, állattenyésztés
- háztartási ismeretek
- gyermekgondozás

Művészet, szórakozás, sport

- művészeti ágak, művészeti stílusok, technikák, művészeti albumok
- könnyű- és komolyzene, népzene
- szórakozás, televízió
- tánc

- társas szórakozások
- sport, sportágak

Nyelv- és irodalomtudomány

- európai és egyéb nyelvek szótárai, nyelvkönyvei
- nyelv- és irodalomtudomány az egyes nyelvterületekre vonatkozóan

Földrajz, életrajz, történelem

- Magyarország területeinek leírása
- más országok leírása
- ókori történelem
- Európán kívüli földrészek és országok földrajza, történelme
- tudományos életrajzi művek

Szépirodalom

- kortárs világirodalmi alkotások magyar nyelven
- lektűrök magyar nyelven
- idegen nyelvű szépirodalmi művek

3. Gyűjteményünk dokumentumtípusok és információhordozók szerint

A dokumentumok tipizálásánál az információhordozón lévő tartalmat tekintjük elsődlegesnek, nem pedig a hordozó típusát.

- könyv - elsősorban magyar nyelvű szak- és szépirodalom, idegen nyelvek köréből angol elsősorban, európai nyelvek másodsorban, Európán kívüli nyelvek válogatással
- periodika - hírlapok, folyóiratok, évkönyvek, főként magyar nyelven
- CD – hangzó dokumentum, zenei hangfelvételt tartalmazó információhordozó
- hangoskönyv – nem zenei hangfelvételt tartalmazó információhordozó (CD, DVD, hangkazetta, MP3-felvétel)
- hanglemez – bakelit(vinyl), avult dokumentum típus, már nem gyűjtjük (kivéve, ha helyismereti vonatkozású), de az állományban szerepel
- hangkazetta - avult dokumentum típus, már nem gyűjtjük (kivéve, ha helyismereti vonatkozású), de az állományban szerepel
- DVD – képi dokumentumot (elsősorban mozgóképet, filmet) tartalmazó információhordozó

- videokazetta - avult dokumentum típus, már nem gyűjtjük (kivéve, ha helyismereti vonatkozású), de az állományban szerepel
- elektronikus dokumentum – elektronikus állókép-fájl (pl. elektronikus fotót) és/vagy szövegfájl tartalmazó információhordozó (CD, DVD), CD-ROM, multimédia, interneten elérhető, letölthető információforrás, e-dokumentumok
- adatbázisok - interneten elérhető adattartalmak, adattárak
- térkép - nyomtatott atlaszok, térképlapok
- mikrofilm - már nem gyűjtjük (kivéve, ha helyismereti vonatkozású), de az állományban szerepel
- kotta
- aprónyomtatványok – prospektusok, szórólapok, plakátok, reklámanyagok, névjegykártyák, műsorfüzetek, stb.
- kézirat – pályázatok, tanulmányok, szakdolgozatok, a vármegye könyvtáaira vonatkozó kéziratok anyagok, helyismereti anyagok, stb.
- lapkivágatok – helyismereti tartalommal
- képdokumentum – fotók, nyomdai úton készült képek, postai levelező lapok, metszetek, grafikák, diafilmek, diakockák – ez utóbbit már nem gyűjtjük (kivéve, ha helyismereti vonatkozású), de az állományunkban szerepel
- e-könyvek
- társasjátékok
- papírszínházi művek

4. Gyűjteményünk tartalmi megjelenés szerint

- monográfiák, összefoglalások, kézikönyvek - könyvtárunk fő dokumentumtípusa, valamennyi szakterülethez kapcsolódva
- ismeretterjesztő művek – könyvtárunk fő dokumentumtípusa, valamennyi szakterülethez kapcsolódva
- lexikonok, enciklopédiák - valamennyi szakterülethez kapcsolódva
- adattárak – főbb szakterületek és helyismereti
- statisztikák – főbb szakterületek és helyismereti
- tanulmánykötetek - valamennyi szakterülethez kapcsolódva
- szótárak – egy- és többnyelvű
- bibliográfiák – általános és szakterületi

- biográfiák – általános és kiemelt szakterületek
- tankönyvek, jegyzetek – egyetemi, főiskolai, középiskolai, általános iskolai, kiemelt képzésekhez kapcsolódó

5. Az állománygyarapítás forrásai

Vásárlás

Az állami támogatás, a fenntartói költségvetési összeg, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerhez rendelt állami forrás, az ODR támogatás, valamint egyéb pályázati, támogatási pénzügyi források függvényében működik. (Kiemelten kezeljük a költségvetési keretből történő vásárlást.)

Ajándék

A könyvtár állományába ellenszolgáltatás nélkül, a szerző, a kiadó vagy a korábbi tulajdonos felajánlása által kerülő dokumentum(ok) beszerzési típusa. A könyvtár elfogad ajándékként felajánlott dokumentumokat, tiszteletpéldányokat, de csak a gyűjtőkörébe tartozó és szükséges mennyiségű példányt veszi állományba. Az adományozók tájékoztatást kapnak arról, hogy nem minden felajánlott dokumentum kerül be az állományba. A gyűjteménybe nem kerülő dokumentumokat tovább ajánljuk más szervezetek, intézmények, magánszemélyek részére.

Kötelespéldány

A 2017. január elsejével hatályba lépett 2015. évi CCVII. törvény 17. §-a értelmében, a vármegyében működő nyomdaktól ellenszolgáltatás nélkül, törvényileg szabályozott módon kapott dokumentum(ok) beszerzési típusa. A kötelespéldány szolgáltatás alapján könyvtárunk a helyi vonatkozású sajtótermékekből kötelespéldányt kap a vármegyében működő kiadók termékeiből. Ezeket a teljesség igényével gyűjtjük és a rendeletben előírtak szerint feltárjuk.

Ingyenes termékátadás

A támogatott szerzőktől, kiadóktól érkező, a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtártámogatási program, illetve a Márai-program különböző ütemei keretében pénzügyileg rendezett, kulturális támogatásból származó dokumentum(ok) beszerzési típusa. Az intézménynek a szállító felé visszaigazolási kötelezettsége van.

Pályázati támogatás

Igyekszünk kihasználni minden olyan támogatási lehetőséget, amellyel gyűjteményünket fejleszteni tudjuk (NKA, Alapítványok, pályázatok). A támogatás

realizálódhat pénzügyi formában, egyéb (nem költségvetési keretből történő) vásárlásként vagy tárgyi (dokumentum-) támogatásként, ingyenes termékátadás formájában.

Csere

Más intézményektől nem anyagi ellenszolgáltatás, hanem saját előállítású, kiadású dokumentum(ok) fejében kapott/adott dokumentum(ok). Könyvtárunk saját kiadású dokumentumai felhasználásával csere útján is gyarapítja állományát.

Saját előállítás

Az intézmény kiadásában megjelent dokumentum(ok), illetve a saját hang- és videofelvétellel, digitális fényképezéssel, mikrofilmezéssel előállított dokumentum(ok) beszerzési típusa.

Egyéb

Más könyvtárak által felajánlott, fölőspéldányokból történő beszerzések; további, máshova nem sorolható gyarapodási módok.

6. Állományapasztás szempontjai

Tervszerű állományapasztás:

Az ismeretterjesztő és szakkönyvek esetén a tartalmilag avult dokumentumokat kivonjuk az állományból. Tartalmi avulás miatt szintén kivonjuk az állományból azoknak a műveknek a korábbi kiadásait, amelyekből újabb, javított, bővített kiadás került a gyűjteménybe. Fölös példány címen töröljük azokat a dokumentumokat, amelyek iránt megcsappant az érdeklődés, vagy már nem tartoznak az idő közben megváltozott gyűjtőkörbe.

Nem tartoznak a tervszerű állományapasztás körébe a helyismereti, a régi, 1952 előtti, a reprint, az első kiadású, a dedikált és a muzeális értékű dokumentumok.

Tartalmi avulás és fölösleges példányszám miatt nem törölhető a Helyismereti gyűjteménybe tartozó dokumentum. Egyáltalán nem törölhető muzeális gyűjteménybe tartozó dokumentum.

Állományapasztás egyéb okból:

A megrongálódott, elhasználódott dokumentumokat folyamatosan kivonjuk az állományból és selejtezésre kerülnek. Elemi kár, lopás miatt megsemmisült, elveszett dokumentumokat az esemény után kivonjuk az állományból. Behajthatatlan követelés

címen töröljük azokat a dokumentumokat, amelyeket a használók kikölcsönzés után többszöri felszólítás ellenére sem vittek vissza, vagy a könyvek behajtása nem lehetséges.

Az állományból történő kivonást a vonatkozó jogszabály és a házi szabályzat szerint kell végezni.

A könyvtár egyes területeinek részletes gyűjtőköri szabályzatát az 1-5 sz. mellékletek tartalmazzák.

Salgótarján, 2026. január 26.

Molnár Éva

igazgató

1. sz. melléklet

Balassi Bálint Könyvtár

Felnőtt kölcsönző részleg gyűjtőköre

A gyűjtemény használóinak köre jellemzően 14 éven felüli olvasókból, középiskolás diákokból, felsőoktatási hallgatókból, aktív felnőttekből és nyugdíjasokból tevődik össze. A salgótarjáni és a vármegyei olvasókon kívül számottevő a határon túlról (Szlovákiából) érkező könyvtárhasználók aránya.

Szerzeményezési elvek

Megjelenési idő – a hangsúlyt az újonnan megjelenő művekre helyezzük. Retrospektív szerzeményezés a meglévő állomány példányszámai alapján, a keresettséget és a kötetek fizikai elhasználódását figyelembe véve történik.

Dokumentumtípus szerint

- könyv
- térkép

Nem gyűjtjük az alábbi dokumentumokat: szabvány (kivéve könyvtári szabvány), időszak kiadvány, leporello, aprónyomtatvány, kézirat, szakdolgozat, fénykép, fénymásolat.

Nyelvi szempont

Elsősorban magyar nyelvű dokumentumokat gyűjtünk, az idegen nyelvű kiadványok főként a Nyelvi-zenei részlegbe kerülnek.

Romológiai gyűjteményünk bővítésekor a cigány nyelvű vagy többnyelvű kiadványokat is beszerezzük.

Tartalmi szempontok

Szépirodalom

Főgyűjtőkör:

A magyar és a világirodalom azon klasszikus alkotásait, amelyek az egyetemes és a nemzeti kultúrkincs alapját jelentik, a teljességre törekedve gyűjtjük a mindenkori támogatásoknak megfelelően.

Kortárs alkotók művei esetében cél a főbb irodalmi irányvonalak reprezentálása és a mérvadó írók munkásságának bemutatása. Fókuszba helyezzük az ismert, elismert, nagyobb publicitású szerzőket.

Mellékgyűjtőkör:

A szórakoztató irodalmat, bestsellereket az olvasói érdeklődésnek megfelelően válogatjuk a könyvpiaci kínálatból, meghatározóan az alábbi témákban:

- romantikus regények, női élettörténetek
- bűnügyi regények
- történelmi regények, háborús történetek, kalandregények
- tudományos-fantasztikus művek, fantasy
- közismert emberek, hírességek életrajzai
- young adult

Válogatással szerezzük be az antológiákat, verseket.

Szakirodalom

A szakirodalom szerzeményezésének célja, hogy átfogó képet nyújtson a tudományok, és ismeretek minden területéről oly módon, hogy valamennyi olvasó számára biztosítsa a tanuláshoz, az önműveléshez és a kikapcsolódáshoz szükséges dokumentumokat.

Főgyűjtőkör:

Valamennyi tudományterület tudományos és ismeretterjesztő összefoglaló művei.

A magyar nyelv és irodalomtudomány összefoglaló művei, monográfiái.

Az ismeretterjesztő, tájékozódást nyújtó, az „élethosszig tartó tanulást” szolgáló, a korszerű információk megszerzését segítő, a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó irodalom.

Kiemelt jelentőségűek az alábbi témák: pszichológia, személyiségfejlesztés, életvezetés, vallástudomány, könyvtárügy, politika, pedagógia, egyéni szellemi haladás, néprajz, egészséges életmód, gyermeknevelés, családi élet, gyógyítás, környezetvédelem, háztartás, kertészet, növénytermesztés, állattenyésztés, karbantartási munkák, kommunikáció, média, számítástechnika, informatika, magyar nyelv és irodalom, nemzetiségi irodalom (szlovák, német cigány), útikönyvek, honismeret, turizmus, életrajz, európai és magyar történelem.

Mellékgyűjtőkör:

Erősen válogatva gyűjtjük a tudományos igényű, kutatási célokat szolgáló műveket és a tudományos alappal nem rendelkező, nagyrészt hipotetikus műveket (ezotéria, parajelenségek), melyek olvasóink érdeklődésére számot tartanak.

Kartográfiai kiadványok esetében gyűjtjük a közigazgatási és domborzati térképeket, földrajzi atlaszokat, történelmi atlaszokat, autóstérképeket és turistatérképeket.

Tanulást segítő állományrész

A tanulást segítő dokumentumgyűjtemény a közép- és a felsőfokú képzésben résztvevők igényeit szolgálja, illetve ezekhez a tudásszintekhez igazodik. A gyűjteményben mindig az aktuális igényeknek megfelelő dokumentumok jelennek meg.

Beszerezzük az olvasói igényeknek megfelelően a felsőoktatási tanulmányokhoz szükséges tankönyveket, jegyzeteket, szakkönyveket.

Elsősorban a humán területek, főleg a pedagógia, pszichológia, szociológia, magyar irodalomtörténet és nyelvtudomány, valamint a jog, menedzsment, közgazdaságtan és pénzügy irodalma kerül fejlesztésre.

Az érettségire készülőknek tantárgyi összefoglalókat, feladatgyűjteményeket, segédkönyveket kínálunk.

A teljesség igényével gyűjtjük a helyi középiskolákban előírt kötelező olvasmányokat és azok elemzéseit.

Válogatással gyűjtjük továbbá a tanulásmódszertan, kutatómódszertan, felsőoktatás, felnőttképzés, médiaismeret, szociális kérdések, pályaválasztás, továbbtanulás témáihoz kapcsolódó dokumentumokat.

Könyvtári szakgyűjtemény

A teljesség igényével gyűjtjük a könyvtártan irodalmát.

A könyvtártudományi szakirodalmat tekintve a könyvtárosok napi munkáját segítő, gyakorlati tudást közvetítő kiadványok élveznek elsőbbséget. Különös figyelmet fordítunk az intézménymenedzsmenttel és a szakmai trendekkel foglalkozó művekre.

Gyűjtjük a szakmai képzések anyagait, valamint a szakmai és módszertani időszaki kiadványokat.

Európai Unió különgyűjtemény

Válogatva gyűjtjük az Európai Unió történetéről, politikájáról, intézményeiről, gazdaságáról, oktatásáról szóló aktuális dokumentumokat, különös tekintettel a jogi és közigazgatási témákra.

Romológia szakgyűjtemény

A vármegye szociokulturális sajátosságainak megfelelően fejlesztett szakgyűjtemény elsősorban a szociológia, néprajz, népismeret, néphagyomány területére figyel.

Gyűjtjük a roma szerzők szépirodalmi műveit.

Beszerezzük a témával foglalkozó egy és többnyelvű kiadványokat.

Informatika-számítástechnika szakgyűjtemény

A számítógép használatával, programozásával, a programok kezelésével kapcsolatos dokumentumokat gyűjtjük. Előnyben részesítjük az alapismereteket közvetítő, az újdonságokat bemutató és az elterjedt programok használatával foglalkozó műveket.

A részlegben nem gyűjtjük

A Nyelvi-zenei részleg gyűjtőkörébe tartozó:

- zenével, filmmel, színház- és táncművészettel foglalkozó irodalmat
- a nyelvkönyveket és az idegen nyelvű, nyelvtanulást segítő szak és szépirodalmi műveket

Beszerzett példányszámok

Példányszámok meghatározása aktuálisan a már meglévő állomány, egy-egy mű kiadásai és a várható kereslet függvényében történik. A beszerzett példányszámok esetében nem feledkezhetünk meg a mindenkori anyagi lehetőségekről sem.

Szépirodalom	2-3 pld/kiadás
Kötelező irodalom	2-5 pld/cím
Ismeretterjesztő és szakirodalom	1-2 pld/kiadás

2. sz. melléklet

Balassi Bálint Könyvtár

Kojnok Nándor Olvasóterem és Helyismereti Gyűjtemény gyűjtőköri szabályzata

Olvasóterem

Az olvasótermi dokumentumállomány minden beiratkozott olvasó számára biztosítja a tanuláshoz, művelődéshez, oktatáshoz, tájékozódáshoz és a kutatáshoz szükséges információkat.

Az olvasóterem állományának használata könyvtári beiratkozással vehető igénybe.

Dokumentumtípus szerint

- könyv
- kurrens folyóirat
- régebbi folyóiratok bekötött évfolyamai
- multimédiás cd, cd-rom
- e-könyvek
- számítógépes adatbázisok (NAVA, Arcanum, Digitális tudománytár – ADT, Laptapír, Typotex Interkönyv)

Az Olvasóterem állománya tartalmazza a tájékoztatást segítő alapl műveket

- általános-, életrajzi- és szaklexikonok magyarul és idegen nyelven
- általános- és szakenciklopédiák, különböző tudományterületek összefoglaló kézikönyvei
- általános és szakmai szótárak, fogalomgyűjtemények
- a magyar és a világirodalom klasszikusainak, valamint mai szerzők műveinek gyűjteményes szépirodalmi munkái, antológiák, verses kötetek
- reprint könyvek: szak- és szépirodalom

A gyűjtés szempontjából kiemelt szakterületek

- a tanuláshoz, oktatáshoz kapcsolódó tanulmánykötetek, egy-egy szakterületet átfogó kiváló szakemberek által írt tanulási segédletek
- a jog, jogtörténet valamennyi területéhez kapcsolódó lexikonok, szótárak, döntvénytárak, adattárak, törvénygyűjtemények
- statisztikai adattárak, országos-, demográfiai- és területi statisztikai évkönyvek, népszámlálási adatok gyűjteménye

- teljes körű művészettörténeti munkák, egy-egy stílust, irányzatot bemutató kötetek, művészek, művészeti ágak, múzeumok gyűjteményes munkáit bemutató albumok
- a nyelvtudományból a nyelvészet egyes ágait összefoglaló könyvek, nyelvművelő kiadványok, szótárak, helyesírási-, szinonima-, és értelmező szótárak
- irodalomtudományból neves irodalomtörténészek tanulmánykötetei. A világirodalom és a magyar irodalom területén egyes korszakok irodalmát összefoglaló könyvek, stílusirányzatokat bemutató kötetek
- a történelemtudományból a világtörténelem és a magyar történelem jelentős korszakait bemutató, különböző népek, népcsoportok, korok történelmével foglalkozó művek, jelentős történelmi személyiségek életútját végig kísérő könyvek, kronológiák

Periodika gyűjtemény

A könyvtár folyamatosan gyűjti, és évenként megrendeli az országos napi- és hetilapokat, különböző tudományterületek szakfolyóiratait. Ezek a sajtótermékek biztosítják a nyomtatott sajtó által nyújtott ismeretszerzést a tanuláshoz, munkához, kapcsolódáshoz.

A szakfolyóiratok köréből kiemelt területek

- gazdasági élet
- irodalomtudomány
- környezetvédelem
- pedagógia
- szabadidős tevékenységek
- társadalomtudomány
- történelem
- vallás

Folyóiratok megőrzése

- tékázott formában
- végleges megőrzés
- időleges megőrzés (5 év)
- selejtezés

Digitális dokumentumok

- Jogtár a havonta frissített hatályos jogszabályokat tartalmazó adatbázis, amely a jogi szakirodalom háttere, kiegészítője

- e-könyvek
- beszerzett dokumentumok CD, DVD mellékletei
- a tájékoztató munkához szükséges adatbázisok (irodalmi, szociológiai, pedagógiai)
- tanulást, oktatást segítő multimédiás CD-ROM-ok
- írók költők műveit tartalmazó adatbázisok
- folyóiratok évfolyamainak digitális repertóriumai
- lexikonok, adattárak adatbázisai, a nyomtatott kiadások kiegészítőjeként

Példányszámok

Az Olvasóterem dokumentumait egy példányban gyűjtjük.

A gyűjtemény csak helyben használható.

Helyismereti különgyűjtemény

A Balassi Bálint Könyvtár értékes elkülönített állományrésze a helyismereti külön-gyűjtemény, melynek kialakítása - országos folyamatokkal összhangban - az 1960-as években kezdődött.

A gyűjtemény támogatja:

- a helyismereti kutatómunkát (pályázatok, diplomamunkák, helyi kiadványok)
- más közgyűjtemények (múzeum, levéltár, városi, települési könyvtárak) történeti feltáró munkáját
- társintézmények, önkormányzatok, civil szervezetek, alkotói műhelyek tevékenységét, háttéranyagaik elkészítését, publikációs munkájukat vármegye- és országhatárokon túl is
- az iskolarendszerű oktatást (általános, közép- és felsőfokú)
- a tudományos ismeretterjesztést
- rendezvények, pályázatok, vetélkedők helyismereti adatszolgáltatását

Gyűjtőkör

A Balassi Bálint Könyvtár arra törekszik, hogy komplex információtárat hozzon létre Nógrád vármegyére vonatkozóan. Ennek megfelelően helyismereti részlegében gyűjti a történeti és a jelenlegi Nógrád vármegyére vonatkozó dokumentumokat. A dokumentumok gyűjtésénél eltekintünk időhatároktól, nyelvi határoktól és az ideológiai szempontoktól. Helyi személynek tekintjük a vármegye életében ma is fontos szereppel bíró személyeket (művészet, közélet stb.)

Főgyűjtőkör:

- a helyismereti munkára vonatkozó módszertani segédanyagok
- a Balassi Bálint Könyvtár történetéhez kapcsolódó anyagok

- Nógrád vármegye sajtótörténete, iskolatörténete, hagyományai
- Nógrád vármegye természeti világa (geológia, éghajlat, növény- és állatvilág, stb.)
- Nógrád vármegye gazdasági élete (ipar- gazdaság- és gyártörténet, statisztikai, demográfiai kutatások, idegenforgalom)
- Nógrád vármegye társadalmi, politikai dokumentumai (társadalmi struktúra, politikai szervezetek, választások, közigazgatás, életmód, szociológia, szociográfia, környezetvédelem)
- Nógrád vármegye kulturális és művészeti információi (irodalom, képzőművészet, urbanisztika)
- Nógrád vármegye és Salgótarján nemzetközi kapcsolatai
- Nógrád vármegye története (vármegye-város- és településtörténet, családtörténet)
- honismereti dokumentumok
- teljességre törekvően szerezzük be az 1945 előtt megjelent s válogatva az 1945 utáni alapvető referensz jellegű helyismereti kiadványokat
- helyi szerzők szépirodalmi művei - akik a vármegyében éltek vagy élnek, ill. munkásságuk részben vagy teljesen a vármegyéhez kötődik
- helyi szerzők műveinél a gyűjtést a művek első, kritikai és átdolgozott, illetőleg bővített kiadásaira terjesztjük ki
- Madách Imre és Mikszáth Kálmán művei esetében minden kiadást beszerzünk
- a helyi szerzőkről és helyi személyekről szóló irodalomból csak a fontos, primér jellegű munkákat szerezzük be
- a helyi kiadók termékeit a kötelezpéldány-szolgáltatásról szóló aktuális törvényi előírások szerint gyűjtjük

A helyismereti gyűjtemény dokumentumtípusai

Könyvek

Nógrád vármegyére vonatkozó, lényeges információkat tartalmazó helyismereti művek (vármegye-, város-, község-, régiós monográfiák, földrajzi művek, életrajzok, iskolai értesítők, üzemtörténetek, évkönyvek, beszámolók).

Olyan országos kiadványok, melyek fontos tanulmányokat, adatokat tartalmaznak (statisztikai adattárak, címtárak, földtani munkák, tájszótárak, néprajzi kiadványok, albumok, évkönyvek, naptárak).

Periodikumok

Teljességre törekedve szerezzük be az 1945 után megjelent, napjainkban megjelenő napilapokat, időszaki kiadványokat (üzemi, önkormányzati, egyesületi, iskolai híradókat, értesítőket, évkönyveket).

Mikrofilmen őrizzük az 1945 előtti, Nógrád vármegyére vonatkozó sajtóanyagot.

Kizárjuk a gyűjtésből a vármegye nyomdáiban készült, nem helyi tartalmú periodikumokat.

Térképek

Teljességre törekedve gyűjtjük az 1945 előtti és utáni térképeket és atlaszokat.

Kéziratok

Gyűjtünk minden olyan kéziratot, mely helyi vonatkozásban forrásértékkel bír. Ezek lehetnek tanulmányok, pályázatok, szakdolgozatok, disszertációk.

A Balassi Bálint Könyvtárra és a vármegye könyvtáaira vonatkozóan gyűjtünk minden kézíratos anyagot.

Lapkivágatok

A könyvtár sajtóanyagából lapkivágatként őrizzük meg azokat a cikkeket, tanulmányokat stb., amelyek selejtezésre kerülő periodikumokban találhatók.

Aprónyomtatványok, plakátok

Az általunk begyűjtött aprónyomtatványok (brosúrák, prospektusok, röpiratok, szórólapok, meghívók, kiállítási katalógusok, a BBK nyomtatványai, idegenforgalmi kiadványok stb.) és plakátok közül azokat őrizzük meg, amelyek helyismereti információértékkel bírnak.

A helyismereti értékkel rendelkező füzetes aprónyomtatványokat, kiállítási katalógusokat könyvként kezeljük és dolgozzuk fel.

Képdokumentumok

Gyűjtjük a nyomdai úton készült, helyismereti vonatkozású képeket, postai képes levelezőlapokat, fotókat, metszeteket, grafikákat.

A teljesség igényével gyűjtjük a vármegye könyvtáiról készült fényképeket.

Digitális fényképezőgéppel készülő, rendezvényeinket megörökítő, könyvtárunk életéről készült felvételek, ill. videofilmek is gyűjtőkörünkbe tartoznak.

Mikrofilmek

Lásd. mint fent a periodikumok esetében.

Másolatok

Másolatot készítünk azon könyvtári információhordozókról, melyeket eredetiben már nem tudunk beszerezni. (Figyelembe véve a szerzői jogi kívánalmakat.)

Gyűjteményünkben megjelennek a helyismereti tartalmú CD-ROM-ok, DVD-k, valamint könyvek CD-mellékletei is.

Válogatva gyűjtjük a helyi jellegű audiovizuális dokumentumokat, kottákat, hangoskönyveket, CD-ket.

Digitális dokumentumok

Lehetőség szerint gyűjtjük a helyismereti vonatkozású digitális fotókat, könyveket, folyóiratokat és egyéb kiadványokat.

Adatbázisok

Gyűjteményünk része az általunk épített, helyismereti tartalmú sajtóközleményeket feltáró cikkadatbázis.

Érmék

A nem hagyományos dokumentumok közé tartoznak az **érmék**, melyek szintén gyűjtőkörünkbe tartoznak. Adományozás útján, főleg hagyatékok útján kerülnek a gyűjteménybe, nem vásároljuk.

Példányszámok:

Tekintettel a helyismereti dokumentumok egyediségére valamint a megőrzés szempontjára, a helyismereti dokumentumokból 4 példányt helyezünk el a gyűjteményben különös tekintettel a könyvekre, periodikumokra, kéziratokra és aprónyomtatványokra.

3. sz. melléklet

Balassi Bálint Könyvtár

Nyelvi-zenei részleg gyűjtőköri szabályzata

Nyelvi gyűjtemény

Nyelvi gyűjteményünk elsődleges célja az idegen nyelvek tanulásának, megismerésének segítése. Ennek megfelelően a tanulók és a tanárok számára biztosítani kívánjuk az ehhez szükséges segédanyagok széles választékát. Gyűjteményünk támogatja az egyéni és a csoportos képzéseket, a különböző országok, népek ismeretének elsajátítását.

Dokumentumtípus szerint

- Könyveket
- Folyóiratokat
- CD-ket
- CD-ROM-okat
- DVD-ket

Nyelvek szerint

A gyűjtőkör minden nyelvre kiterjed.

Kiemelten gyűjtjük az angol, német, francia, olasz, orosz, spanyol, szlovák nyelveken megjelent anyagokat.

Tartalom szerint

Válogatva gyűjtjük a:

- tankönyveket, munkafüzeteket, tanári kézikönyveket
- üzleti nyelvet
- könnyített és kétnyelvű olvasmányokat
- nyelvvizsgálóhoz, érettségihez kapcsolódó anyagokat
- nyelvtani könyveket
- készségfejlesztéshez (társalgás, fogalmazás, szókincs bővítés) kapcsolódó dokumentumokat
- szótárakat, szójegyzékeket
- ismeretterjesztő irodalmat
- szépirodalmat
- a magyar nyelv, mint idegen nyelv tanítását segítő dokumentumokat
- angol, német, szlovák nyelvű folyóiratokat, időszaki kiadványokat

- az önálló nyelvtanuláshoz, illetve a fent felsorolt témákhoz kapcsolódó hangzó anyagokat
- az önálló nyelvtanuláshoz, illetve a fent felsorolt témákhoz kapcsolódó képi segédanyagokat

Példányszám

Könyvek, segédanyagok esetében 1-3 példány.

Időszaki kiadvány, képi és hangzó dokumentumok esetében 1-2 példány.

Zenei gyűjtemény

A zenei gyűjteményünk elsődleges feladata a város és a vármegye zenekedvelő közönségének és a zene iránt érdeklődőknek a szolgálata, igényeik kielégítése. Ezen túl a film, színház, táncművészet dokumentációinak, felvételeinek gyűjtése és közreadása. A részleg feladata a valamilyen hátránnyal élők könyvtári ellátása is.

Dokumentumtípus szerint

Zenei gyűjtemény gyűjtőkörébe tartoznak a következő dokumentumtípusok:

- könyv
- öregbetűs könyv
- kotta, partitúra
- folyóirat
- CD
- hangoskönyv
- hanglemez (1997-től csak ajándékozás útján gyarapítjuk)
- hangkazetta (a gyűjtemény része, de már nem gyarapítjuk)
- DVD
- videokazetta (a gyűjtemény része, de már nem gyarapítjuk)
- diafilmek (a gyűjtemény része, de már nem gyarapítjuk)

Tartalom szerint

Nyomtatott dokumentumok esetén

- Válogatva gyűjtjük a zenetörténettel, zeneelmélettel, színházi zenével, ének és vokális zenével, hangszeres zenével, zeneszerzőkkel foglalkozó irodalmat. Ide tartoznak még a szórakozással, ezen belül a rádióval, tévével, filmművészettel, színházművészettel, tánccal foglalkozó *könyvek*. (Példányszám: 1-2 példány)

- Gyűjtjük a népzenei, könnyűzenei *kottákat, partitúrákat*. A komolyzenei kották, partitúrák gyarapítása többnyire ajándékozás útján történik.
- Válogatva gyűjtjük a zenével (komolyzene, könnyűzene, népzene, zenepedagógia), színház-, film- és táncművészettel foglalkozó magyar nyelvű *folyóiratokat*.
- Válogatva gyűjtjük az öregbetűs nyomtatással előállított dokumentumokat.

Hangzódokumentumok esetén

CD dokumentumok

Válogatva gyűjtjük:

- komolyzenét (a zenetörténet korszakainak jelentős alkotásai, nagy zeneszerzők alaptermékai, neves előadóművészek felvételei)
- könnyűzenét (különböző könnyűzenei stílusok, jazz, musical, rockopera, operett, szonon hazai és külföldi, neves előadóinak felvételei, válogatások)
- hangoskönyveket (irodalmi felvételek, megzenésített versek)
- gyermeklemezeket (mese, gyermekdalok, népzene, zenés mesejáték)
- népzenei (hazai és más népek népzenei felvételei)
- himnuszokat, indulókat

Teljesség igényével gyűjtjük:

- a helyismereti vonatkozású anyagokat (Nógrád vármegyével és Salgótarjánnal kapcsolatos zenei és egyéb hangfelvételek, illetve nógrádi, salgótarjáni származású művészek hangfelvételei)

Audiovizuális dokumentumok esetén

DVD dokumentumok:

Válogatva gyűjtjük a kölcsönzési joggal rendelkező DVD-k közül

- a kötelező olvasmányokat, irodalmi filmadaptációkat
- a művészfilmeket
- a mese- és ifjúsági filmeket
- a zenés filmeket
- a játékfilmeket

Teljesség igényével gyűjtjük

- a helyismereti vonatkozású anyagot (Nógrád vármegyével, Salgótarjánnal kapcsolatos filmek, illetve nógrádi, salgótarjáni származású művészek filmjei)

4. sz. melléklet

Balassi Bálint Könyvtár

Gyermekrészleg gyűjtőköri szabályzata

A részleg elsődleges feladata a 14 éven aluli korosztály könyvtári ellátása. Gyűjti a 0-3 éves korcsoport, az óvodás és általános iskolás korosztály számára a dokumentumokat

Ennek megfelelően gyűjti:

Dokumentumtípus szerint

- könyveket
- időszaki kiadványokat
- diafilmeket
- társasjátékokat
- papírszínházi műveket

Tartalom szerint

- ismeretterjesztő és szépirodalmat.
- A magyar nyelven megjelenő gyermek- és ifjúsági szépirodalmat teljességre törekvően (minden korosztály igényét szem előtt tartva).
- A tudományos és ismeretterjesztő kiadványokat (a gyerekek életkori sajátosságainak figyelembevételével).
- Leporellókat, mesekönyveket gyermekverseket illetve versgyűjteményeket, kötelező irodalmat.
- Gyermeknek szóló angol és német nyelvkönyveket, szótárakat. Egyéb nyelveket válogatva.
- Általános iskolai tankönyveket.
- a korosztály számára szóló szépirodalmi, ismeretterjesztő, hobby folyóiratokat.

Felnőttek számára gyűjti

- A gyermekkönyvtári munkát segítő módszertani segédanyagot.
- Forgatókönyveket, színdarabokat.
- A gyermekek olvasásra nevelésével kapcsolatos olvasáslélektani és olvasáspedagógiai szakirodalmat.

Példányszámok

Tartalomtól függően az egyes művekből 1-4, kötelező irodalomból 10-15 példányokat szerzünk be.

5. sz. melléklet

A NÓGRÁD VÁRMEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZATA

A Balassi Bálint Könyvtár Nógrád vármegyei kistépülési könyvtárainak ellátására Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert működtet. A szolgáltatás a kistépülésen élők számára biztosítja a hozzáférést a teljes könyvtári szolgáltatásokhoz, és megteremti a dokumentumokhoz és az információkhoz való jutás egyenlő esélyét lakóhelytől függetlenül.

Könyvtárunk a KSZR szolgáltatást a 1997. évi CXL. törvény 64. § (2) bekezdés és a 39/2013. EMMI rendelet előírásainak megfelelően végzi. Az önkormányzatokkal megkötött szolgáltatási szerződésben foglaltak alapján a KSZR alapelveinek megfelelő dokumentumellátó szolgáltatást biztosítunk a kistépülési könyvtárak számára.

A gyűjteményszervezés célja:

Jelentős mértékben bővüljön a kurrens dokumentumok hozzáférhetősége minden szolgáltató helyen. Megvalósuljon az egységes és szabványos nyilvántartásba vétel, a nagytételű és szakszerű állománygyarapítás, és az elektronikus visszakereshetőség. Biztosítható legyen a gyűjtemény sokoldalú hasznosulása, s ezt tudatosan egészítse ki az ODR szolgáltatások igénybevétele.

A fentiek figyelembe vételével szolgáltatásunk az erre a célra létrehozott külön dokumentumállományon alapul, melynek folyamatos gyarapításával és mozgatásával a települések igényeihez, a helyben lévő saját állományhoz, valamint a lakosság összetételéhez igazodó, folyamatosan bővülő és frissülő könyvtári könyvkínálatot biztosítunk a kistépülési könyvtárakban.

A szolgáltató helyekre a települések igényeinek megfelelő mennyiségű és összetételű letéti állományt biztosítunk csereletéti, illetve tartós letét formájában. A csereletéteket negyedévente frissítjük, elsősorban a kurrens dokumentumokat, újdonságokat, és gyermekirodalmat szállítunk ki a beérkezett kérések alapján. Tartós letétként pedig főként kötelező és házi olvasmányokat, szótárakat, kézikönyveket, gyerekkönyveket, mesegyűjteményeket biztosítunk.

Az egyedi igények kielégítésére a könyvtári rendszer ODR szolgáltatásait vesszük igénybe.

A gyűjtemény gyarapításának és apasztásának szempontjait tartalmazza a jelen gyűjtőköri szabályzat. A szabályzat elkészítésénél figyelembe vettük a hatályos 1997. évi CXL. törvényt, valamint a 3/1975. évi KM-PM együttes rendeletét.

Gyűjtési szempontok

A szolgáltató helyek gyűjtőköre általános.

1. Dokumentumtípusok

- írásos, nyomtatott dokumentumok (könyvek, periodikák)
- audiovizuális ismerethordozók (hangoskönyvek, zenei CD, filmek DVD-n)

2. Tartalmi szempont

Könyvek:

Szakirodalom

- tudományágakat népszerűsítő szakirodalom / válogatva
- ismeretközlő irodalom / válogatva
- szabadidő hasznos eltöltését segítő szakirodalom / válogatva
- nyelvkönyvek, szótárak nemzetiségi és világnyelveken / válogatva
- gyermek és ifjúsági ismeretterjesztő irodalom / válogatva
- településhez, tájegységhez, vármegyéhez kapcsolódó irodalom / válogatva

Szépirodalom

- szórakoztató irodalom / válogatva
- a magyar és a világirodalom klasszikusai / válogatva
- kiemelkedő magyar és külföldi kortárs művek / válogatva
- életrajzi és történelmi regények / válogatva
- tematikus antológiák / válogatva
- gyermek és ifjúsági regények, elbeszélések, versek, mesék / válogatva
- általános- és középiskolai kötelező és ajánlott olvasmányok / válogatva
- nemzetiségi és idegen nyelvű dokumentumok / válogatva

3. Nyelvi és földrajzi szempont

A kistelepüléseket ellátó állományban a Magyarországon, magyar nyelven megjelenő kiadványokat gyűjtjük, kiegészítve a nemzetiségi (szlovák, német, roma) és a nyelvtanulást segítő dokumentumokkal.

4. Kronológiai szempont

Jellemzően csak kurrens anyagot gyűjtünk. A szolgáltató hely külön kérésére lehetőség

van korábban megjelent kiadvány beszerzésére (pl. helyismereti kiadvány esetén.)

5. Példányszám

A csereállományba beszerzett művekből tartalomtól és keresettségétől függően 1-5 példányt vásárolunk. Ezeket a műveket a települési szolgáltató helyek között negyedévente cseréljük.

A települések számára tartós letétként vásárolt dokumentumok esetén általában az 1 példányos beszerzés jellemző. Kivéve a kötelező irodalom esetében, amikor is a települési könyvtár igényének megfelelő példányszám beszerzésére kerül sor.

Periodikák esetében minden cím 1 példányban kerül előfizetésre.

A gyarapítás módjai

A gyarapítás leggyakoribb módjai az alábbiak

- vétel
- ajándék

A dokumentumok feldolgozása és használata

A könyvtárellátás céljára beszerzett műveket a Corvina integrált könyvtári rendszer segítségével feldolgozzuk és állományba vesszük, ezek a kistépülési ellátást végző Ellátóközpont állományába kerülnek leltározásra. Minden beleltározott dokumentumba az Ellátóközpont tulajdonbélyegzője, leltári szám és vonalkód kerül. A dokumentumok raktári jelzettel és kölcsönzőkártyával ellátva, kölcsönzésre kész állapotban jutnak el a településekre.

A csereállományba tartozó dokumentumokat megkülönböztető jellel – egy piros CS – látjuk el. A tartós letétbe kiadott dokumentumokba Tartós letét bélyegző, valamint a település névbélyegzője kerül.

Az Ellátóközponti állományba gyarapított dokumentumok az intézmény honlapjáról elérhetők a Vármegyei Szolgáltató Rendszer online katalógusában.

A települési szolgáltató helyekre megrendelt periodikák közvetlenül a településekre érkeznek a terjesztőtől, a helyi könyvtáros vezet róla nyilvántartást. Ezek nem kerülnek leltározásra.

A dokumentumok kölcsönzési adminisztrációját a szolgáltató hely dolgozója vezeti.

Az állományapaszítás szempontjai

Tervszerű állományapaszítás: Az ismeretterjesztő és szakkönyvek esetén a tartalmilag avult dokumentumokat kivonjuk az állományból. Tartalmi avulás miatt szintén kivonjuk az állományból azoknak a műveknek a korábbi kiadásait, amelyekből újabb, javított, bővített

kiadás került a gyűjteménybe. Fölös példány címen töröljük azokat a dokumentumokat, amelyek iránt megcsappant az érdeklődés, vagy már nem tartoznak az idő közben megváltozott gyűjtőkörbe.

Állományapasztás egyéb okból: A megrongálódott, elhasználódott dokumentumokat folyamatosan kivonjuk az állományból és selejtezésre kerülnek. Elemi kár, lopás miatt megsemmisült, elveszett dokumentumokat az esemény után kivonjuk az állományból. Behajthatatlan követelés címen töröljük azokat a dokumentumokat, amelyeket a használók kikölcsönzés után többszöri felszólítás ellenére sem vittek vissza, vagy a könyvek behajtása nem lehetséges.